"YEPRAD"
Journal Arménien
B. P. 382 ALEP Syrie

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Սուրիա տարեկան 300 ֆրանկ
„ վեցամսեայ 175 „
Արտասահմ. տարեկան 3½ տոլար
„ վեցամսեայ 2 „
Ձեռագիր կը ծախսուի 3 Ս. Ղեկ.ի

Տեր եւ Տնօրէն
ԵՂԻԱԶԱՐ ԳԵՆԼԵԱՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ

ԵՓՐԱՏ

ԱԶԳ. ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՇՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ

جريدة سياسية ادبية علمية
حلب

Վարչական եւ խմբագրական
առաքումներ ընել
ուղղակի թերթիս հասցէին

16 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1931

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՄԷԿ ԲԻՒՐ

Այն օրէն, երբ հայկական տոքսայական ծիրանին թաղուեցաւ Անիի փլատակներուն տակ և հայը իր ցուպին ուղղութեամբը տարաբաղնուեցաւ ծանօթ աշխարհին անծանօթ անկիւնները, իրեն հետ տարաւ հայրենիքի և ազատութեան սէրը։

Այն օրէն, երբ հայկական իշխանապետութիւնը՝ Տաւրոսներու մէջ ծուարած ու ծաւալած՝ եղերական վախճանի մը յանձնեցաւ՝ քիւրտոմնեայ աշխարհին ակնկառոյց, հայը իր ցանկութեանց կարիքը դարձուց ազատութիւնը։

Գեղութեան վեցդարեայ խաւարակուռ շրջանին հայ քերթողը իր քնարին վրայ ոգեց Հայաստանը իր սրտէն յեռոյ շրթունքներուն վրայ հառաչեց անոր ազատութիւնը։

Տիգրանակերտ, Մուշ, Պայազիտ, դէպի Վան,
Հայ գիւղերեր ուղարկուէին պանապան։

Մեր նախապապերուն երազը եղաւ ձիւնափառ Մասիսին տարը համբուրել, էջմիածնի սեմերուն երեսը քսել։

Լսեցէ՛ք մեր հայքնասէր Աբովեանը.

Ա՜խ վաքան, վաքան, քու նոդիդ դուրպան, քու ջրիդ դուրպան...

Այդ վաքանին ազատութեան համար Ռաֆֆին գրեց իր վէպերը։ Հայ հոգին խլրտեցաւ, հայրենաբաղձութեան կրակովը մշտավառ հայորդիներ իրենց ակնաքիները յառեցին երկնամուխ, սառուածամերձ Արարատին։ Հազարաւոր անձնուրաց քաջորդիներ արիւնի աւազանին մէջ մկրտուեցան, գինուորագրուեցան ցեղին դարաւոր խուլ-ին իրագործման համար, որպէսզի աւերակ վաքանը վերականգնի, Թորգոմի աւարակ տունը վերաշինուի փառաւոր՝ ինչպէս Տիգրանի ոսկեդէն օրերուն, բարգաւաճ՝ ինչպէս մեր Արարատեան և Արշակունեան մականին տիրակալութեան տակ։ Դարեր պէտք մինչեւ Անդրանիկ, ասահեղաշող փառնդ մը ճշմարիտ հերոսներու՝ պայքարեցաւ այս արեւուն տակ այն ոտի մը հոգին համար, որ Հայաստան կը կոչուի։ Այդքան անհամար զոհերու, այդքան անպատում զոհողութեանց ու կեանքերու է գնն, է վարձ, մենք տեսանք մեր մեծ երազը իրականացած, մարմնն առած։

Երէկ՝ ամնուկ, կիսա ու անոյշ, այսօր՝ պատանի, ամբաքայլ ու աշխոյժ, մենք տեսանք, կը տեսնենք զայն Արարատի դարաւոր հովանիին տակ։ Աշխարհի բոլոր Թոմմասները թող գան զայն շօշափելու։

Իր մոխրէն յառնող փիւնիկին պէս, ան — մեր վաքանը — թեւեր ունի այսօր։ Ամէն մէկ քար, որ կը դրուի հոն, ամէն մէկ շաղախ, որ հիմ մը, պատ մը կը հիւսէ, ամէն մէկ երդիք, որ բոյն կ'ըլլայ ընտանիքի մը, մեր հոգին խնդութեամբ կը լեցնէ։ Ցասը տարուան խաղաղութեան շրջան մը, շնորհիւ շինարար ձեռքերու, զայն ծաղկեցուց։

Ան իր փակ ու անձուկ սահմաններու մէջ տեղ կ'տայ տարաշխարհի իր զաւակներուն։ Կը հրաւիրէ անոնցմէ առաջին կարաւան մը, այսօր, մէկ բիւր։

Հայաստանի վարչապետին ուղղած հրաւէրի կոչը պէ՛տք է պատասխանուի անվարանդաղօրէն, առանց կուսակցական ճնշիմ ու մտածած հաշիւներու։ Հայրենիքը շինելու, զայն ամրացնելու, իր դարաւոր, յայտնի և անյայտ թշնամիներուն դէմ անպարտելի կերպով զրաւելու գաղափարը պէ՛տք է ամէն նկատումէ վեր դասուի։ Մեծ վտանգներու առջեւ հայը գիտցած է վճռական դիրք բռնել, զերծանիլ իր հիւանդագին մտայնութենէն, թոթափել ձորձերը անմիաբանութեան։ Ժամանակն է որ հայը ցուցնէ թէ ինք գիտակից է վայրկեանի ճակատագրական հանգամանքին։

Թրքական թերթեր Սիւրեյա սահմանամերձ վայրերը 2 գիւղերու հաստատման համար իրենց վիլայէթով հրապարակը լեցուցին, միւս կողմէ չմոռցան 100,000 թուրք գաղթականներ բերել բնակեցնելու համար Հայաստանի սահմաններուն վրայ, ուր ժողովուրդը նօսրացած է հայերու և քիւրտերու ջարդուելովը։

Բայց քաղաքականութիւն չընենք։ Մեզի դէմ նենգելու համար ուշ չէ՛ տակաւին։

Հայաստան այսօր իր դռները կը բանայ ասոր հաղարի համար։ Մեզի սրբազան պարտք կ'ինայ քաջալերել մամուլով, բեմով, նիւթական և բարոյական բոլոր մեր միջոցներովը, գաղթը դէպի Հայաստան։

Այսօր՝ մէկ բիւր, վաղը անոր պէ՛տք է հետեւին տասը անգամ բիւր հայրենակցաց և ազատարգել հայորդիներ։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐԸ
ՆՈՐԷՆ ԿԸ ԳԱՂԹԷՆ

Դամբշլը 8—9—1931

. . . Խմբագրութիւն «Եփրատ»ի

Ցաւանն ձեր նուիրական կոչումին տեղ տուէք այս երկտողին ձեր թերթին մէկ անկիւնը և գիտցէ՛ք ուր որ անկ է։

Տեղէս դեպի Հաճիչ 50 քիլոմէթր հեռու գտնուող երկու նոր հաստատուած հայկական թէլպրաք գիւղերուն վիճակը շատ ողբալի և յուսահատական է։ Գիւղացիութիւնը ճարտնտ այլուր ցաքթել սկսաւ։ 16 տուն Գ. Տիգրան Ռշտունիի տաքնոքրդութեամբ հոս եկան։ 20 տուն Գ. Ղազարի տաքնոքրդութեամբ Հաճիչի կողմը գացեր են։ Ի՛նչ որ ունին — կով, այծ, ոչխար եւայլն — հետերնին կը տանին։ Եթէ Գատ. Խնամատարութեան կողմէ այս կացութեան դարման մը չըլլայ, թիչ տաեղն ամբողջ գիւղը կը պարպուի, ոչինչ այս տեսք ծախսած հողատրաւոր սակիները ոչ կը ծնին և ոչ ալ. արժանապատուութիւնը յոյս տարբոց կը խաղտակուի։ Այս պարունակութեամբ հեռագիր մը քաշուեցաւ. Օթէլ Գատն եւ ուրիշ մը Հաճիչէն քիւրտոցիներուն կողմէ, տեղւոյդ տիկկասիոնին։

Գիւղացիներուն ներկայ թշուառութեան գլխաւոր պատճառը նուրբ չգոյութիւնն է։ Ուր տեսնուած է գիւղեր հաստատել, անոնց համար տիպերով գրամ տալ ոչոչին քաղէն, առանց ապահովելու չարը, որ կենսական նշանակութիւն ունի գիւղին համար։ Մինչդեռ այս կեղտ շատ գիւրին եր։ Գիւղին տաղնէն 4 մէթր խորութեամբ հոսող գետը եթէ ուսուր թուրքով մը բարձրացուէր, որուն հատար կը ծախսուէր 100 օսմ. ոսկի, գիւղը կ'ունենար առատ ջուր և հաղարաւոր շէմպրլ ցանքը չորնալէ կ'ազատէր. հարիւրներով տատա հանձ։ Գիւղացիները այսօրուան թշուառութեան չեին ենթարկուեր։ Բայց Գատ. Խնամատարութիւնը՝ փախանակ թուրք չինել տալու, գներ էր երկու ջրանիւ (խարրաֆ) Եւրոպական մեծ ազարակներու յատուկ տասնրհինգ ձիու ոյժով հաղիւ գործող այս խարաֆները բարձրակապէս անօգուտ են այս գիւղերուն համար։ Մեզ գիւղացին ի սես այս հոկայ և տեղէն չշարժող գործիքներուն իր գիւղացիութեամբը հասկցեր էր որ առանց բանի պիտի չծառայեն և բաղաքեր էր ըսելով.— Ասանք մեզի օգտակար չեն կրնար ըլլալ։

Բայց մեր մեծն աղաները փոխանակ ընդունելու իրենց սխալը, հրաման կ'ընեն որ հարեր փորուին։ Գիւղացիները գործի կը կոչուին։ 8 մէթր կը փորուի, ջուր չելլեր։ Այս անգամ հրաման կ'ընեն 20 մէթրնոց ջրանցք մը բանալ։ Այս աշխատանքը կ'տրժէ 500 մէնեար։ Վեր. Շերամեան տեղեկագիր կը պարտաւորէ, քար բերել կուտայ և կը խոստանայ որ երբայ չիմէնթօ և վրայեր դրէ, որպէսզի հարերը քարով պատուին և չփլչին։ Կ'նիրեւի Վերապատուելին Հալեպ երթալով կը մոռնայ իր խոստումը։ Այդ հարերն ու ջրանցքը այսօր կրկին գոցուած են։ Գարերը ոչգտնեն։ Գիւղացիներն ալ տեսնելով որ այդ խարաֆներն են իրենց ներկայ դժբախտութեան պատճառը, բանն բանտարկած են...

ՄԿՐՏԻՉ ԹԷՐԶԵԱՆ

ՄՐ. ՄԱՔՏՈՆԱԼՏ

1866ին Սկովթոյ աննշան մէկ գիւղին մէջ մանուկ մը ծնաւ։ Մնացեալ ծիկնորներ էին և շատ չքաւոր։ Մանուկը կը մեծնար ծայրագոյն Թշուառութեան մէջ։ 13 տարեկան հասակին մէջ, գիւղին վարժարանը տարբերնակ ընդունակութիւններ տեսնելով այս տղուն մէջ կը յանձնարարէ ուսումը շարունակել։ Պատանեկութեան միջոցին որպէս քարտէրէ հրապարակ ելած է։ Այն միջոցին հասած է ընթերվարութեան։

Քարտեզութենէ հրատարակելով սկսած է Գրիմթոլի մէջ նամակի հաղցեներ գրել որպասիկիր տպասվելու համար։ Այս շրջանը իր ամէնէն չքաւոր շրջանը եղած է։

Ուսումը ստարտելէ վերջ բարլամէնթի անդամներէն մէկուն քով գրագիր ըլլալով, առանց ոգամ չփոխ ունեցած է քարտեզագրութեան հետ և Հանրապետած է ընկերվարութեան լեռներու Սիմոն Վէպի, Լորտ Փէթիլտի, Նաեւ Գեռնար Շօի հետ։

1897ին տասնեակ է Լորտ Գալվինի քովը տղկան հետ, այսպէսով ընդարձակելով իր ծանօթութեան շրջանակը։ Գրված է Եւրոպայի, Աւստրիայի, Ափրիկէի և Հնդկաստանի մէջ։

Այս տարեկ Մր. Մաքտոնալտ է, որ այժմ կը վարէ Անգլիոյ նախարարապետութիւնը քաղաքական և տնտեսական այնքան փոփոխ շրջան մը մէջ։

ՄԻՆԶԴԵՌ ՄԵՆՔ ԿԸ ՀԵՐՔԵՆՔ...

Այս էջերուն մէջ գրուեցան թեր ու դէմ յօդուածներ, որոնք մէկ կողմէ կը ձգտէին Հաճիչի կողմերը նորերս հաստատուած գիւղերու վիճակը ներկայացնել. իրականութեան լոյսին հանել գործուած թերէները և մեւս կողմէ՝ ճշդումներ և հերքումներ կը տրուէին լաւատես եզրակացութիւններով։

Այսօր կը կարդաք թղթակցութիւն մը Դամբշլէնէն, որ գաղթականներու կացութիւնը կը պարզէ եղածին պէս։ Հաղիւ տուն տեղ եղած մեր եղբայրակիցները կը գաղթեն դարձեալ հոգ ու բախտ որոնելու համար այլուր։ Տխուր իրականութիւնը ա՛յն է։ Բաւերը ճշդելու, պատահած սխալներն ու թերէները սրբելու, մեղմացնելու ընելով չենք կրնար. տեսար իրականութեան վրայ զեղչ մը ապահովել։ Հերքումը պէ՛տք է կատարուի աչքի և ձեռքի եկող ապացոյցներով։ Ու ասիկա պէտք է ընեն անոնք որ հերքելով կը դտնան։

Մինչդեռ մենք կը հերքենք հոս, անոնք կը գաղթեն հոն։

ԱՁԳՄԷՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՇՈՒՆԻ ԵՒ ՇՆԱԳԱՑԼԻ ՊԱՏՍՈՒԹԻՒՆ

(Այլաբանական)

Լսած էք երբեմն գիւղին կամ քաղաքին շուրջ, շնագայլերուն կաղկանձն ու շուներուն հաչիւնը՝ միաբերան, կատաղի ու սպառնագին։

Այդ՝ ուրի՛ր պատմութիւնը։

Առնեսը շնագայլերը քաղաքաբնակ էին, իսկ շուները՝ գաղտաբնակ։ Պատահեցաւ որ շուները փափաք ունենան քաղաքաբնակ դառնալու, ուստի եւ որոշեցին միջոց մը գտնել շնագայլերուն տեղը գրաւելու։

Նումբով եկան քաղքին շուրջը եւ սպառնագին պահանջեցին շնագայլերէն թողլ տալ իրենց որ քաղաք մտնեն իրենց հիւանդները դարմանել տալու։

—Հապա մե՞նք, հարցուցին շընագայլերը։

—Դուք տանկ դաշտերը պատեցէք, մինչեւ որ մենք՝ մեր գործերը լրացնենք, պատասխանեցին շուները։

Բարի շնագայլեր, առաւելապէս սոսկալով իրենց հօրեղբօրորդիներուն սուր ժանիներէն, տեղի տուին ու քաղաքէն դուրս ելան փրկութիւնը փնտռելով պարզամտութեան (իմա՛ փախուստի) մէջ։

Այն օրէն ասդին շուները մնացին քաղաքին մէջ, իսկ շնագայլերը՝ դաշտերում։ Եւ եթէ երբեմն կը լսէք շնագայլերուն կաղկանձը՝ գիւղին կամ քաղաքին շուրջ, այդ կը նշանակէ.

—Տակաւին ձեր հիւանդները յաղեկցան, կ'ուզենք շնագայլերը, վերջին վանկին վայ պատոյէն զատ եւ կամ մրն ալ դնելով։

—Կորսուեցէ՛ք, կը պատասխանեն շուները իրենց վանտեալ հօրեղբօրորդիներուն եւ ուր որ ալ լինի, խշտիկի մէջ թէ տանտիկնոջ թեփապարը լակած տեսնին, կը ձգեն ամէն զբաղում ու կը հաչեն միաբերան, կատաղի եւ սպառնագին։

Վա՛յ է եկեր գլխուն այն շնագայլին՝ որ կը յանդգնի, գաղտագողի կամ կեղծաւոր միջոցներով, քաղաք մտնել։ Շուները՝ կը բզքտեն զայն։

∴

Ընթերցո՛ղ,

Այս պատմութիւնը այլաբանական խորհուրդ ունի։ Ո՛վ որ կրնայ ճշգրտօրէն տալ այդ խորհուրդը «Եփրատ»ի մէջ՝ նուէր մը ունի։

Մէ-Տի-Սէ

∴

Դամբանական կատուի մը դիակին վրայ.

Ծանիքներդ, ձմեռ գիշերներ. շէն էին թեզմոլոմով փնտռուած Տնծուսուս. պատահած է որ տանտիրուհիդ գրագին մէջ քնացած ես, ո. տէրդ գուրգուրալով սուեներդ փայփայած է.

Մուկերը կը վախնային թեզմէ.

Շուներուն դէմ առնեալական վախ մ'ունէիր։

Գիքիթէրը անգիտցի լոյսէ մ'աւելի կը սիրէիր։

Եւ վառեակներուն համար հոգի կուտայիր...

Ո՞ր անողոք ձեռքը այսպէս ըզգետնեց թեզ, խե՞ղճ կատու...

Մաւիւնդ ալ պիտի լլսե՞ն քարի մարդիկ...

Նահատակ քարեկամ... երթա՛ բարով։

ՈՒՐ ԿԵՐԹԱՑ ՍԻՍԻՐԻԱՆ

ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆԸ ՈՒ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐ

Սիւրիոյ ընդարձակ հոգեժամին տիրանալէ վերջ կը թաթ կարգադրել ներքին և արտաքին սահմանները։

Արտաքին սահմանները հարը մինչև գալին էր ու պէտք էր բանակցութեանց մանել գրաւի տերութիւններու հետ։

Ֆէյսալի պարտութենէն վերջ ներքին սահմանները խնդիրը կը դիւրանար և տակաւին հակառակ անոր, երբեմն վարանումներէ և սխալներէ վերջ կազմուեցան ներկայ նահանգային սահմանները որոնց վերջնական են ըսել դժուար է։

1920 Դեկտեմբեր 23ին Լանսանի ժողովը որոշեց Սիւրիոյ, Իրագի և Պալեստինի միջև սահմանագիծին հարցը։ Մինչեւ հիմա իրարեան սահմանագծումը դժգոհ կը ձգէ Սիւրիացիները, որանց իրաւունք կը դատապարտեն ֆրանսացիները Վերին Ֆէզիրեի քարտեզով հարուցած գայթերը գրուած չէլլալուն համար։ Հակառակ 1920ի համաձայնութեան։ Սակայն կթէ գիտնային թէ որքան դժուար է Անգլիացիներուն համար հրամայել իրենց գրաւած երկիրներէն մանուանց քարէզէն...

Պաղեստինի կողմն սահմանագծումը ուշի գիւրին եղաւ։ 1922 Փետ. 3ին Գէլրսօթի մէջ գումարուած ժողովին մէջ։ Մինանգանները պատմական Պաղեստինը անանուանալու համար կ'ուզէին ասոնցմէ մինչեւ Սուր։ Այս հարամը ունէր առաջ նուրբ եկեղեցականութեան համար։ Ֆրանսա շահեցաւ գաղը փոխարէն տալով Հալէպի երկրամասը։

Թուրքիոյ հետ 1920 Օգոստ. 20ին Սեւրի գաղնագրով որոշ համաձայնութիւններ գոյացած էին։ Սակայն այս թղթագիրը չկրնայ գործադրուիլ։ և 20 Հոկտեմբեր 1921ին Թրքական սահմանը հաստատ Փայտ։

Թուրքերուն ձգուեցաւ Ճէպել Պէրէքէթը, մոկանանուած «Սիւրիոյ բանալին» և Ռուէյի նուրը, Հալէպը ձգելով նեղ կացութեան մէջ։ Հալէպի ազատման համար անհրաժեշտ է նիրամի նուրը բերել, աշխատանք մը որ խիստ մեծածախս է։

1921ի գաղնագիրը վերջնական չէր, 30 Մայիս 1926ին, Գ. Հանրի ազ Ժուվենէլ Թուրքիոյ կը ձգէ Ազեզեն մասը մը, փոխարէն ստանալով Նիսիպինի նուրջ տարածաշրջանը։ Այսպէսով սիւրիական սահմանները կը հասնէին մինչեւ Տիրբոս։ Թուրքերը չէին ուզեր հրաժարիլ այս կողմերէն, սակայն Դանիսի Ջոր. Էրնէ-Թի քննութիւններէն և Անկարայի վերջին ժողովին մէջ Ֆրանսա իր պահանջին գոհացում ստացաւ։

Նկատելով կատարուած բանակցութիւններու և Ֆրանսայի Թուրքի ընդդիմը, տեղերգար պիտի ըլլար գասապարակ հոգեսար կառավարութիւնը սահմանագծումի խնդրին մէջ։ Սակայն պէտք է խոստովանիլ որ ան ամբողջովին չկրցաւ յաջողիլ իր թղթագիրներուն մէջ, զանազան պատճառներով զրաւ հոս թաւել երկար պիտի ըլլար։

Այս առթիւ Բուանքարէ Revue des deux mondesի 15 Օգոստոս 1921 թուին մէջ կը գրէ՝

«Սիւրիական հոգեսարութիւնը մեզի չէր ընձեռեր իրաւունքը բարեփոխելու ազատ ժողովուրդի մը սահմանները և տալու առանց հաւանութեան այն ժողովուրդներուն որոնց կը պատկանէին երկրամասերը»։

Այսուհանդերձ տարաբերն սահմաններու որոշումը նուազ բանավէճի տեղի տուաւ քան Մանդ-Լիբանանի սահմանումը։

1920ին Ռոպէր տը Քէ, Արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնարարներէն մէկը, և տան առան Կուրբի քարտուղարը, նշանաւոր գաղափար մը յղացաւ։ Ֆէյսալի տարածաշրջանէն վերջ ան նկատեց թէ Մէրէրիրանի հերոսը կը գտնուի ժողովուրդ մը որ տարիներէ է վեր կրծոտուր Ֆրանսան, թէ հոն կարելի էր հաստատել «Բրիտանիոյ օգնութ» մը որ հոգատարութեան վերցուելէն վերջ իսկ կրնար գիմադրել Արաբ և Անգլիական էնթիրիկներուն։

Այս գաղափարէն, 1920 Սեպտեմբեր 1ին ծնաւ Մանդ-Լիբանանը։

1861ի ինքնավար Լիբանանի միացան չորս գաւառներ՝ Պաալպէք, Գազա, Ռաչայա և Հասպայա, Պէյրութի վիլայէթը և Թրիփոլիի սանճակին մեծագոյն մասը։ Այսպէս ընդարձակելով Լիբանան կը հարատեւար Թրիփոլիի հիւսիսէն մինչեւ Պաղեստինի երկրորդ ծովեզերքով մը, Գազա, Աքաբա և Թէլ-Քալահ գաղտեղով։ Սիւրիոյ Միացած մասը բաժնուեցաւ երեք տարբեր կառավարութիւններու՝ Ալեպինեաս, Դամասկոսի, Հալէպի որ կը պարունակեր նաեւ Ալեքսանդրէթի սանճակը։ Գալով Ճէպել-Տրուզի, Լիբանանի Բեկանէլ Քաբրու կրցած էր շահել կրօնական պատերազմ սիրաբ—արգէն ասոնք 1919ին հանգարտութեան մը ֆրանսական հոգատարութիւնը պահանջած էին — ունենալով հանգերձ տեսակ մը ինքնավարութիւն — 4 Մարտ 19.1ի գաղնագրով — կապուած էր Դամասկոսի։

Լիբանան այսպէսով կը վայելէր մեծ շրջան։ Նախկին գրեթէ անբերրի լեռնաւոր երկիրը կ'ունենար 11000 քառ. քիլոմէթր տարածութիւն և 598,000 բնակիչ։

Հակառակ բաժանումներուն Սիւրիական Միութեան մը գաղափարը ամրոզովին վերջացած չէր։ Այս գաղափարը իրականացնելու համար 28 Յունիս 1922ին կազմուեցաւ Սիւրիական fédération որ կը բաղկանար Դամասկոսի, Հալէպի և Ալեքսիներու նահանգներէն։ 1923 Մարտին, Ջոր. Էլէյկան յայտարարեալ Կուրբին, 26 Յունիս 1924ին կազմեց Դամասկոսի և Հալէպի կառավարութիւնը։ Fédération և այս նոր բաժանումի միջոցին տեսնուեցաւ որ այս երկու վարչաձեւերը չէին գոհացներ մ'Արաբները և մ'Ալեվիները։ 1925 Յունուար 1ին սկսեալ Սիւրիան բաժնուեցաւ իրարմէ անկախ չորս տերութիւններու՝ Մանդ-Լիբանան, Ալեվիներ. Դամասկոս և Ճէպել Տրուզ։ Ու. Ալեքսանդրէթի սանճաքը կ'ունենար իր ինքնավարութիւնը։

Այս իրարանցումը փոփոխութիւնները անուշալ կը դասապարտեն հոգատարութիւնը։ Արաբական մեծութեան մը գիրգերը բարդուելին կը ջնաւ Ֆրանսայի շահերուն և prestigeին Արեւելքի մէջ։ Մէկ ու կէս միլիոն արաբներ կ'ուզեն անկախ թագաւորութիւն մը և սարկանել կէս միլիոն քրիստոնեութիւն մը։ (Մեսճ եբբիֆ այս կարծիքեն չեն)։

Այս վերջնական բաժանումն ալ ունի իր թերի կողմերը։ Որովհետեւ մինչեւնոյն երկրամասին մէջ կը գտնուին զանազան ցեղեր որոնք իրարու տարբերվ թշնամիներ են։ Սիւրիոյ կառավարութիւնը ունի 973 000 իւրաք, 127,000 քրիստոնեայ, բաժնուած 9 յարանուութիւններու և 13,000 դրուզ։ Ճնաղումը ուշեւ բարձ է Լիբանանի մէջ, ուր կը գտնուին 178,000 մարոնիներ, 66,000 կաթոլիկներ, 86,000 այլ քրիստոնեաներ, 275,000 իսլամներ։ Նախապէս Լիբանան գրեթէ միայն բնակուած էր Մարոնիներէ, հոգատար կառավարութիւնը սահմանելու ընդունիլ տարբեր ցեղեր ալ, ինչ որ ակարացուց Մարոնի ազգեցութիւնը։

Դամասկոսի կառավարութիւնը կը բաղկանայ որոշեեալ հոգատար կառավարութիւնը գինք գրկած է ծովային հարգեցութիւններէ և մի քանի թերի գաղտեր։ Սակայն պէտք է նկատի առնել թէ Լիբանանի կառավարութիւնը ամենամեծ սարքը կը վճարէ բարգաւանման մեր պատերազմներու։

Կարգ մը մարդիկ կը մտածեն Մանդ Լիբանանը միացնել Ալեվի կառավարութեան հետ, այսպէսով ուելի մեծ գարկ մը տալու համար ծովեզերային պետութեան մը և տեր վարձատակութեան։ Անգին Դամասկոսի կառավարութիւնը մեծնալն բանը կը մտածեն Ալեվիներու համար։

Հակառակ այս կարգադրութիւններուն ներքին սահմանները միշտ գոգաձեւ պիտի մնան։...

Ե. Ս. Վ.

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿԵԱՔՆ ՈՒ ԳՈՐԾԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏՆ ՈՒ ՆԵՐԳԱՂԹԸ

Հայաստանի ժողովրդի մեծագոյն Նախագահ Սահակ Տէր Գաբրիէլեանի ներկայութիւնը Բարիզեան գագաթին համար հարենչուելէ խանգաւառութեան, ինչպէս մեր Միութեան համար տրամադրող խորհրդակցութեանց դեղեցիկ պատեհութիւն մը ընծայեց։

Մեր տերելի Նախագահը առաջինը եղաւ բարի գալուստ տալեցութիւն տալու Հայաստանի Վարչապետին, որան հետեւեցան Կեղ. Վարչ. Ժողովներ կայանդամներէն փոխ-նախագահ Տ. Գ. Քալէբեան. իրաւաբան-խորհրդական Տ. Գ. Մնացականեան և վարչ-պատուիրակ Տ. Վ. Մալէքեան։ Տ. Կիւլպէնկեան երկիցս ճաշ հրաւիրելով յարգելի Վարչապետը, կարուեր տեսակցութիւններ ունեցաւ Հայաստանի տնտեսական աշխատանքներու և գլխաւորապէս Ներգաղթի կենսական հարցին մասին։ Հաղորդուի Տէր Գաբրիէլեան փութագարձ ուղեւորութեամբ պատեաց Միութեան Կեղծնատեղին, տեսակցեալ Վարչ. Պատուիրակին հետ։ Երեկ եւ Նեւպորեան Մասնաճիւղարանին մէջ պաշտօնապէս ողջունեց Կեղ. Վարչ. Ժողովին, և ներկայ անդամներուն կողմէ ջերմագոյն մեծարանքներ եղաւ։ Նախագահ Տ. Կիւլպէնկեան իր ուրախութիւնը յայտնեց որ Բարեգործական կեղծնական տան մէջ Միութեան ներկայացուցիչները պատիւ կ'ունենան ողջունելու Ս. Հայաստանի պատուական Վարչապետ և իրմով հանդիպը կը վայելեն պահ մը օրատեղեալ մարդկայրենիքին հետ զոր ինք այնքան բարձրերէն կը մարմնանչ։

Ասոնք առնելով Ժողովմարդի նախագահ Տէր Գաբրիէլեան, իրեն յաջորդ պարբ բայանաց չեղաւ, շնորհակալութիւն յայտնեց իրեն ուղղուած հանգիստական արտայայտութեանց համար և յարեց թէ խրախուսեալ է այն խանգաւառ ընդունելութենէն զոր դատ է Բարիզի գագաթին ներկայացուցիչներուն կողմէ։ Ասոնցմէ մը եւ յայտարարեց թէ Կառավարութիւնը որոշած է անմիջապէս ընդունիլ 6000 գաղթականներ, անոնց բնակութեան և տնտեսական մասին արդէն կարգադրութիւններ եղած ըլլալով, յոյս յայտնեց որ 4000 գաղթականի համար եւս մինչեւ երկու երեք ամիս կարգադրութիւններ կ'ըլլան թեռնուս։ Կառավարութիւնը, հաւատարիմ իր հարենչէն ծրագրին քաղաքական և անտնական նշանակութիւն ունեցող որոշումը կայացուցած է մինչեւ երկու տարի ընթացքի 30,000 գաղթականներ, որոնց ապաստան ապահով է, բայց առաջին խումբին վերջ բնակարանի հարցին լուծումէն կախում պիտի ունենայ միւսներուն փոխադրութիւնը և տեղաւորումը։ Վարչապետ յայտնեց ան, սակայն որ Հ. Բ. Ը. Միութիւնը, 204.ը և Հայրենակցականները պիտի յաջողին հնարաւոր ընծայել այս բանը, բնակարաններու չինութեան համար տրամադրելով գլխաւորապէս փայտ և փանարութեան միջոցներ։ Նեղտեց թէ այս երկուքը կը կազմեն այսօր Հայաստանի մեծագոյն կարիքը, որպէս չինարարական հզօր ազգակներ։ Նաեւ պարբերեցի մասին հանգարտ տալու որ կառավարութեան մասնաւոր հանգամանքներ եղաւ տեղաւորումը։ Ասոնց ամենայն ազատ ընդունելութեան ատարկայ է օրն տեղաւորելի մասին հանգարտ տալու

ՓՈՐՁԵՑԻՔ "ԿԻՍ ԵԻՐ.,Ի ԱՇԽԱՐՀԱՀՌԱԿ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ

ամէն տեսակի ցիցաւարժի նոր քաուչուքներ որոնք տեսակին մէջ լաւագոյն են համիսնի եւ նամբորդի նամար

ԽԻՍՏ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

ԴԻՄԵԼ. ՊԸՍԹԷՆ ՔԸԼԷՊԻ ՄԹԵՐԱՆՈՑԸ

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ՉԱՆԱՍԵԼ ՁԵՐ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ

ՓՆՏՌԵՑԷՔ ԵՒ ԳՈՐԾԱԾԵՑԷՔ

ՍԷԼԼՈՒՄ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒ

ԾԽԱԽՈՏԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

ԽՆԱՄՔՈՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ԸՆՏԻՐ ԵՒ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ

ԱՑԼ ԵՒ ԱՑԼ ՏԵՍԱԿ «ԹԷՄՊԷՖԻ», ԾԽԱԽՈՏ ԵՒ ՍԻԿԱՐԷԹՆԵՐԸ

ՈՐՈՆՔ ԳԵՐԱԶԱՆՑԵԼԻ ԵՆ ԻՐԵՆՑ ՆՄԱՆՆԵՐԷՆ ԵՒ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ ԲՈԼՈՐ ԾԽԱՎԱՃԱՌՆԵՐՈՒՆ ՔՈՎ

ՏՕՔԹ. ԿԱՐԱՊԵՏ ԳԱԼՖԱԵԱՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆՐՈՒ ՄԷՋ

ԵՐԿԱՐ ՏԱՐԻՆԵՐՈՒԻ ՓՈՐՁԱՌՈՒԹԵԱՄԲ

ԱՐՈՒԵՍՏԻՆ ՆՐՐՈՒԹԵԱՆՑ ՏԻՐՈՑԱԾ ԿԸ ԴԱՐՄԱՆԷ ԱՄԵՆԱՆՈՐ ՄԷԹՈՏՆԵՐՈՎ

ԵՒ ԱՐԱԳՕՐԷՆ ԵՐԿԱՐԱՄԵԱՑԱ ՏԷՁԱՆԹԷՐԻՆ ԱՆԿԵՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ, ՊՆԴԵՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

ԼԱՁԻ ԵՒ ԱԿԱՆՋԻ ԵՒ ԱՑԼ ՆԵՐՔԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՀԻՒԱՆԴ Կ'ԸՆԴՈՒՆԻ ԻՐ ՕՓԻՍԻՆՄԷՋ

ՀԷՆՏԷՔ ԹԻՒ 133, ԱՌԱՒՕՏՈՒՆ ԺԱՄԸ 9-12 ԵՒ 3-5

Վկայուած ճիւանդներ ձրի Ուրբաթ օրեր

MCNESS FLY KILLER

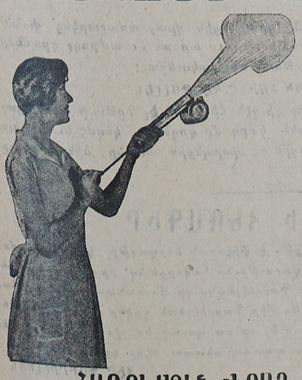

FLY KILLER Միակ միջատասպանն է որ կատարելապէս կ'ոչնչացնէ ճանճերը, մլուկները, մժեղները, եւ բոլոր միջատազգիները:

Հրապարակի վրայ գտնուող որեւ է մարգայէ %50 աւելի զօրաւոր բաղադրութիւն ունի: Գինն ալ նոյնքան նպաստաւոր:

ՀԱԳՈՒՍՏԻՆ ՎՐԱՑ ՀԵՏՔ ԶԻ ԶԳԵՐ

ՀՈՏԸ ԱՆԱԽՈՐԺ ՉԷ

սատնալու համար դիմեցէք

ՊՈՒԼԳԱՐ ՏԷ ՖՐԱՆՍ

Պ. ՊԷՅԻՐ ՔԷԼԷՅԵԱՆԻ

ՍԵԴՐԱԿ ՃԻՀԱՆԵԱՆ

ՏԵՂԱԿԱՆ ՄԵՏԱՔՍԷ

ԿԵՐՊԱՄԵՂԷՆՆԵՐ

ՄԻԻՑԵՍՍԷՐ ԽԱՆԻ ՄՕՏ

ՀԱԼԷՊ

Շուկան տանող հանրակառքի ամենավերջի կայանը հասնելուդ՝ կը տեսնես մեր խանութը:

Տեղական մետաքսեղէն կերպասներ, բաղնիքի անձեռոցներ, վարագոյրներ, գօտի: Մասնաւոր խնամքով պատրաստուած զանազան տեսակներով մեսաքսէ պուպլիճէն, ինչպէս ամէն գնող՝ նոյնպէս դուք գոհ պիտի մնաք: Փոքր միայն կը բաւէ: Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառենք, ապսպրանք կ'ընդունինք ամէն օր և ամէն տեսակ:

ՁՈՀԼԷ **ՁՈՀԼԷ**

ՕԹԷԼ "ԼԻՒՔՍ,,

Տէր եւ Տնօրէն Գ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ

Կեդրոնական ամենագեղեցիկ դիրքի վրայ, բոլորովին նոր կահաւորում, մաքուր եւ անթերի սպասարկութիւն եւ դիւրամատչելի գին, Արեւելեան եւ Եւրոպական համեղ ճաշ, ընտանիքներու համար մասնաւոր դիւրութիւն:

Մեր նշանաբանն է

1.— Մարդուքիւն
2.— Մարդուքիւն
3.— Մարդուքիւն

ՁՈՀԼԷ **ՁՈՀԼԷ**

ՕԹԷԼ ԼԻԲԱՆԱՆ

ՁԱՀԼԷ

ՀԱՑԿԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ՊԱՆԴՈԿԸ ՁԱՀԼԷԻ ՄԷՋ

ՄԱՔՈՒՐ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՀԱՄԵՂ ՃԱՇ

ՏՈՒՆ ՎԱՐՁԵԼ ՈՒԶՈՂՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

ԴԻՒՐԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Տէր եւ Տնօրէն

Ե. Ե. ՑՈՎԱԿԻՄԵԱՆ

ԵՐԱՆՑ, ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ ՀԱՄԱՐ

ՁԵՐՄԱԿ ԿՕՇԻԿՆԵՐ

ԱՐԾԻՒ ՄԱՐԲԱՑՈՎ

Hutchinson*ի ամենէն դիմացկուն, ամենէն ճաշակաւոր և ամենէն խնայողական ներսակ կօշիկները:*

Կը նախընտրեն մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ, նորաձեւութեան գլխաւոր վաճառատուններու և կօշկարներու քով: Կեդրոնատեղի՝

ՀԻՆՏԻԷ ԵՂԲԱՐՑ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՊԸՍԹԱՆ ՔԷԼԷՊ

ՀԱԼԷՊ

ԴԻՄԵՑԷՔ

ՀԻՆՏԻԷ ԵՂԲԱՐՑ

ՊԸՍԹԱՆ ՔԻԼԷՊ ՀԱԼԷՊ

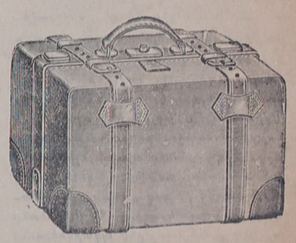

Գնելու համար ճամբորդութեան վերաբերեալ բոլոր պիտանի առարկաները:

ԳԻՆԵՐԸ ԽԻՍՏ ՁԵՓԱՒՈՐ

ՀԱՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԿՍԵՌ

Վ Ա Ր Ժ Ա Ր Ա Ն Ն Ե Ր

Հայ Ազգային երկսեռ վարժարաններու 1931-1932 ուսումնական տարեշրջանի առաջնագրութիւնները կը սկսին Սեպտեմբեր 7 ին, երկուշաբթի, վարժարանիս մանչերու բաժնի էջնիին մէջ ամէն օր առաւօտեան ժամը 7,30 էն 9: Կը խնդրուի յարգոյ ծնողներէն որ առաջնագրութեանց անձամբ ներկայ գտնուիլ:

Դասաւանդութիւնները կանոնաւորապէս կը սկսին Սեպտեմբեր 21 ին:

ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳ. ԿԵԱՆՔ

Իսկենտերունեն կը հաղորդուի Ազգ. Առաջնորդարան որ Ազգ. դպրոցի շինութեան գործը բարեյաջող պայմաններու մէջ կ'ընթանայ։ Քարագործութիւնքեան սեպհական եղող գեղեցիկ գործուած է 2310 մէթր քառակ. 200 Մետր թիթեղարար, որուն համար 400 Սեւերիական եւ պիտի վճարուի, հողը լեցնելու և չորցուելու համար։ Շէնքին բլանը պատրաստուած ըլլալով, շարունակ մէջ դիմում պիտի կատարուի քաղաքապետութեան մօտ, շինութեան արտօնութիւն ստանալու։ Դպրոցի շինութեան համար 1500 Օսմ. հնչուն ոսկի ծախք նախատեսուած է։ Բարեգործական Սիւսիւրեանը խոստացած է կարեւոր գումարով մը օժանդակել դպրոցական անկեանքի շինութեան։ Հաւանաբար կարելի ըլլայ մէկ երկու ամիսէն կատարել հիմնադրութեան հանդէսը, որուն ներկայ գտնուիլ խոստացած է Թիֆլիս Սրբազան Առաջնորդը։

«Սիրատաս» յայտագրութիւն կը սարքէ Իսկենտերունի Ազգ. Մարմնակրթարանը ամենեսեան և օգուտներ ձեռնարկին համար։ և ուշադրութիւնը կը դրաւէրէ Հալէպի Բազ. Ժողովին, որ անգամ մը ևս դպրոցական ներկայանալի և նպատակին համար շինուած շենքի մը պակասն ու կարիքը նկատի ունենալով՝ այս ուղղութեամբ գեղեցիկ շարժումի մը նախաձեռնարկ ըլլայ։

ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ՄԻԱՑՈՒՆԵՐ ՁԵՌԻ ԱՌՆՈՒՄԱՆ ԵՆ ՆԵՐԿԱՅԻՆ ՅԱՋԱՂՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

—o—

ԸՆԿԵՐ Ս. ՏԷՐ ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆԻ ՀԵՒԱԳԻՐԸ ՆՐԵՒԱՆ

Բարիզ ժամանելէն քանի մը օր վերջ, Հոկտ. Բարեգործական, Հայրս. Սիւսիւրեաններու և զանազան պատասխանատու անձնաւորութիւններու հետ տեսակցութիւն ունենալէ յետոյ, ընկ. Տէր Գաբրիէլեան հետեւեալ հեռագիրը ուղարկեց Երեւան.—

«Անմիջապէս միջոցներ ձեռք առէք 6 հազար ներգաղթողներ ընդունելու և տեղաւորելու համար Ղահիրէ, Արթիկ Տուքուզ, Ամի Գեսպաշտ եւ Զորագլուսի։ Սիեւեան տասն իսկոյն երկու հազի ուղարկեցէք Աթէնք ներգաղթի ոչխատանքները փութացնելու և դիմավարելու։»

Յարգելի, մեկնած օրն իսկ, ընկ. Սահակ Տէր Գաբրիէլեան հետեւեալ պատասխանը տուաց.

«Անհրաժեշտ միջոցներ ձեռք առնուած են ներգաղթողները ընդունելու։ Տեղւոյն վրայ գործը կազմակերպելու համար Աթէնք մարդ կ'ուղարկուի։»

ՀԱՅ ՄԸ ԿԻՆԸ ԿԸ ՍԵՂԴԷ ԼԻՌՆԻ ՄԷՋ ԵՒ ԿԸ ՓՈՐՁԷ ԱՌԶՆԱՍԱՆ ՀԷԼԱՒ

Բշ. կէս օրէ վերջ Լիոնի Տիւ կէքլէն փողոցին մէջ տասը մը պատահեցաւ։ Հայ մը իր դեռատի կինը տարնելէ դերէ իր բերէին մէջ ալ պարպեց հրազէնի հրկու հարուած։ Մարդասպանը փոխադրուեցաւ հիւանդանոց, յուսահատական վիճակի մէջ։ Անուանն է Գէորգ Մանգանան, 26 տարեկան։ Զոհն է Նոյնի Մելիքեան, 20 տարեկան, Գէորգ Գէորգեան, 24 տարեկան, կարգուած։ Անոնք ամուսնի վար կարգուած էին, և սիրով կ'ապրէին, միայն թէ վերջերս Գէորգ սկսած էր արդէն իր կինը քաջալերել և սարք հետ յարաբերութիւն ունենալէ, որպէս թէ տանդ վատնիչ, շռայլ ըլլալով, կինն ալ կը խրատուի տանդիչ։ Սկսեան ալ երկուշաբթի օր դեռ սենեակնին չելլալով, պանդոկապետը գնաց զարկաւ սենեակին դուռը։ Գտաւորեան յատակի, և ինչ քաջերն ալ տեսած ըլլալով, բացաւ դուռը իր քանալիով, և տեսա գնդակը անկեանդ փռուած էր Նոյնի մարմնը, խեղդուած։ Անկողնի «էջ կը հրեցաւ մարդասպան Գէորգ։ Սրը պանդոկապետը իրեն կը օտանեան հարցում ընելու, հրաշալի երկու հարուած պարպեց բերանի մէջ։ Լիոնեան բարեկեցիկ խորհրդոյն հեռագրատուներն համաձայն, տյր ու կին պարզելէն ոչխատաւորներ էին։ Դեռատի օրիորդի գործարան մը կ'ոչխատուր, իսկ Նոյնի ուստեր իր. Ֆուրէնեանու հաշուոյն կար կը կարար։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄՐ. ՍԱՔՏՕՆԱՆՑ Կ'ԾԱԼ ԹԷ ՏՅԳՆԱՊԻՆ ԱՌԱՋԷԸ ԱՌՆՈՒԱԾ Է

Լոնտոն.— Մր Մաքտոնալտ Նրեսփ. ժողովին առաջարկեց խնայողութեանց օրինագիրին երկրորդ ընթերցումը։ Վարչապետը յայտարարեց թէ իր գործը ոչ նուազ անհանգիստ է որքան Մր. Մնտանիր՝ երկիր։ Ան չէր ուզեր թէ տագնապին առաջքը առնուած է, բայց ընելիք չատ գործ կայ դեռ։

Ինտոյ բաւ.— Տագնապուցմէ պէտք է իրական ըլլայ, և եթէ կացութիւնը անտարակոյս մնար, տագնապին պատճառ եղող մարդ վիճակը երեւան պիտի գար գործեալ։ Ամենայն ոյժերը անոգուտ պիտի գտնէին։ Եվմարդերը հաւատարիմ կրնալով, անհաւատութեան պատճառները ցնցուած չեն ըլլար։ Եվմական կացութիւնը ասոյէ ըլլալու է։ Մերթ՝ այսպիսի առաջքի մը չպիտի ենէի, եթէ ազգային անկարգութիւնին մը չըլլար։

Մր. Մաքտոնալտ ի վերջոյ յայտարարեց թէ կառավարութիւնը կրնայ մէկ ամիս հրամանագիրներ հանել տրուող կացութեան պատճառով։

Ի՞ՆՉ Կ'ԾԱԼ "ԹԱՆ„ Մ. ԿՐԱՆՏԻՌ ԹԷԼԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Բարիզ.— «Թան» կը գրէ թէ՝ Մ. Կրանտիի թելագրութիւնը ի մասին սպառազինմանց գործնական դիմադրելի մը՝ գերազանց մասդրութիւնին կը պարունակէ, բայց, նոյն իսկ Հասի մէջ չեն երեւար ծանկել այն դժուարութիւնները որոնց կրնայ բախիլ այս սեակ ծրագիր մը։

Դիտելի է որ այդ մասը վճռական ոչ մէկ առաջարկ կայ։ Եթէ կ'ուզուի խաղաղութեան կազմակերպութեան տալ ամուր հիմք, այս մասին պէտք պիտի ըլլայ անդրադառնալ 1924ի բրոթոքոլին հիմնական սկզբունքներուն։ Այդ կը մնայ մեսնալ տալ։ Այն է հաւատար ապահովութիւն ամենուն համար փոխադարձ օժանդակութիւնը։ Արդարեւ կը հաստատուի թէ զինաթափութիւնը չի բաւեր ապահովութիւն տեղծելու։

ՖԷՅՍԼԻ ԵՂԲԱՅՐԸ ԹԱԳԱՒՈՐ ?

Էնկլիրիէն «Տէյլի Թելեկրաֆ»-ի քաղաքական հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Էմիր Ապտուլլան, Ֆէյսալ թագաւորին եղբայրը, պիտի հրաժարի Անգլիոյ գահէն եւ Սիրիոյ թագաւոր պիտի հռչակուի։

ՄԻՋԱԳԵՏՔԻ ԹԱԳԱՒՈՐԸ Կ'ԱՑՑԵԼԷ

Գ. Գ. ԿԻՒԼԷՊԷՆԿԵԱՆԻ ԲՆԱԿԱՐԱՆԸ

ՈՒՐ ԿԸ ՃԱՇԷ ԻՐ ՀՍՏԵՒՈՐԴՆԵՐՈՎ

(Մասնաւոր թղթակցութիւն «Եփրատայի»)

ԲԱՐԻԶ, 8 Մեպտ. 931

Իրագի թագաւորը Ն. Վեհափառութիւն Ֆէյսալ, որ երկու շաբաթէ ի վեր կը գտնուի Բարիզ փափաք յայտնած ըլլալով ծանօթանալ Բարեգործական Միութեան նախագահ Գ. Գուլբենկիւլէնեանի, գ'ընդունէր անոր այցելութիւնը ժամը 3ին։

Գ. Կիւլպենկեան այս առիթէն օգտուելով շնորհակալութիւն կը յայտնէ Իրագի թագաւորին հայերուն հանդէպ ցոյց տուած բարեացակամութեան համար, յիշելով այն ծանկարին պաշտպանութիւնը զոր մեր ազգակիցները վայելած են եւ կը վայելեն Ն. Վեհափառութեան հովանիին տակ զինագործէն առաջ եւ վերջը ինչպէս նաեւ իր թագաւորութեան սկիզբէն ի վեր մինգաւորի պաշտպանութեան մէջ։

Վեհ. Ֆէյսալ թագաւորը երկու օր առաջ փոխադարձ այցելութիւն կատարեց Գ. Գ. Կիւլպենկեանի ընակարանը, ուր կը ճաշէ իր հետեւորդներով, որոնց մէջ կը գտնուին Իրագի նէյտ. նախարարն եւ Լոնտոնի դեսպանը։

Տեղեկացայ որ Բարեգործի նախագահը իր ապարանքին մէջ Իրագի վեհապետին ըրած այս արքայական ընդունելութեան միջոցին չատ տիրական տեսակցութիւն ունեցած է Ն. Վեհափառութեան հետ, մասնաւորապէս Իրագի հայ բնակչութիւնը չատագրգռող խնդիրներու շուրջ։ Գրեթէ այս բարեբաստիկ ընդունելութիւնը ազդեցութիւն մը պիտի ունենայ նոյն երկրի հայ գաղութին համար։

Թ. ԳԱՌԱԿԻՆ

ԱՄԵՐԻԿ. ԱՂՋԿԱՆՑ ԲԱՐՁՐ. ՎԱՐԺ. ՀԱԼԷՊ

Ա. Բարձր. Վարժարանս յանձնել փափաքող թոյլ ուսանողներու պարտին տեսչարան դիմել՝ Մեպտ. 25ին, ուրբաթ առաւ. ժամը 8ին, 50 Սուր. գանգեցեն կանոնաւորապէս։

Բ. Նորակներ և վերջընթացներու պարտին քննութեան համար ներկայանալ՝ նոյն օրը, Մեպտ. 25ին, արձանագրուելէ վերջ։

Գ. Տարեթուակի և գասագիրքերու հարցերը պիտի կարգադրուին՝ Մեպտ. 28ին երկուշաբթի առաւ., ժամը 8-11։ Erkgků (Junior) մասը բոլորս կարգերու համար գասերի տարեվերջը չորս Օսմ. ոսկի է, իսկ Ucky եւ Երիցագոյն (Junior A., Senior) կարգերու համար հինգ ոսկի։

Դ. Դասատուութիւնը կանոնաւորապէս կը սկսի՝ Մեպտ. 29ին երեքշաբթի առաւ.։

Ե. Ամեն տեսակի դրամ ուսումնական տարեսկզբան ընդունուած թոյլ գերքեր վերադարձուելու են՝ Մեպտ. 24ին, հինգշաբթի առաւ. ժամը 8-11։

ՏԵՍՈՒՈՒՈՒՆ

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ՄԷԿ ՕՐԷՆ ՄԻՒՍԸ

ՀԱՐՈՒՍՏ ԸԼԼԱԼ

ԱՆԴԱՄ ՄԸ ՓՈՐՁԵՑԷՔ ՁԵՐ ԲԱԽՍԸ

Պապ էլ Ֆորտ Թիւ 13 խանութը սեղանաւոր Արշակ Մէշէճեանի քով կը ծախուին վիճակահանութեան ամէն տեսակ տոմսակներ եգիպտական մէկ դրշնոց տոմսակներ որ կը քաշուին ամէն օր։ Իւրաքանչիւրին գինն է 2 պարզուտ, կը շահի 1էն մինչեւ 200 ոսկի նուէր։ Եգիպտական 5 դրշնոց տոմսակներ գինն է 1 մէջիտիա, կը շահի 1 ոսկիէն մինչեւ 1000 ոսկի։ Մեծ տանէն կը հանին Տանիմարքական, Զուիսերական, Նուկսլաւական և Աւստրիական նոր տոմսակներ, 5 տոմսակն համար։

Ուստի նաեւ անգլիական ձիարշաւի 6 և 10 շիլինգնոց, 6 շիլինգնոց կը շահի 16 անգլ. ոսկիէն մինչեւ 2000։ ոսկի, իսկ 10 շիլինգնոց 100 անգլիականէն 30000 անգլ. ոսկի, տաւելի բացատրութիւն ուզողներ թող գիտեն Արշակ Մէշէճեանի խանութը։

ԿԱՐԵՒՈՐ

Արշակ Մէշէճեանէն և Միրեան Ֆէրմանեանէն գնուած եւրոպական եւ Զուիսերական տոմսերը եթէ թիրաժէն 20ը առաջ չկճարուին առնողներ իրաւունք չպիտի ունենան իրենց տոմսերուն չափէն օգտուիլ։ Անգլիական ձիարշաւի տոմսերուն փոխարժէքը չկճարողները տոմսերը չպիտի կրնան առանալ։

ՍԻՒՐԻԱ ԵՒ ԼԻԲԱՆԱՆ

ԽԱՂԱՄԱՂՈՒԹԵԱՆ ԵՐԵՍԷՆ...

Համիսիէ Թարգի մէջ ելիւս իր տունը խաղավայր բրած էր։ Երկուշաբթի գիշեր, ժամը 11,30ին չորս յանձնաժողովներ ներկայացան և ուզեցին ներս մտնել, Իլիասին ընկերը. Էսվէնս, որդիներ գտնուելով որ ժամանակը ուշ է և խաղավայրը գոցուած։ Սոսր վրայ կոիւ ծագեցաւ յանձնաժողովներու և Էսվէնսի մէջ։ Յանձնաժողովները ձեռնեցին Էսվէնս և սկսան յանձնաղել գեպի Վեցբլեթ։

Սակայն Էսվէնս չկրցաւ իր արժանապատուութեան կերդնել այս ծեծը, հանեցաւ անոնց սեղի տալով երկրորդ բանտարկի մը։ Վերադարձածներն ձայներնին վերդ տ'ին մը լսուեցաւ։ Էսվէնս գեռին փռուած էր։ Սարիրճ և երեք ընկերներ կը փախչէին։ Անոնց ժամն մութ անել փողոցի մը մէջ դուռը բաց ձգուած ընդարձակ բակ մը, ուր արքենցող հայ և տեղացիներ ուզեցին ձերբակալել զիրենք բայց գենքի սպառնալիքին տակ ազատուեցան լռել։

Այս միջոցին չարաքարոյներնին երկուքը տանիք ելլելով փախան իսկ միւս երկուքը բակէն փողոց ելան գենք պարպելով փախչելու համար։ Սակայն գիշերապահներ, ոստիկաններ և տարբեր թաղերեր գենքի ձայներէն փղոց թափուան՝ հանդարտակցնելու ձերբակալել զանոնք։ Այս միջոցին վիրաւորուեցան հայ մը և տեղացի մը։ Երբ պատահեց կը տանէին չարաքարոյներնին մէնք՝ Սարիրճ՝ գեռին ինկաւ ուժասպառ։ Ոստիկանները կասկածեցան և պահակ մը գրին գլուխը և իրենց Սարիրճին եղբայրը տասի պահակեց գացին, նոր ոստիկաններ ևս բերելու համար։

Երբ ժամ մը վերջ վերադարձան Սարիրճ և Էսվէնս չտասնց մնասած էին։

Մ. ԼԱՎԱՄՈՒՐ

Բ. Գօմիսերութեան Հալէպի պատասխանով Մ. Լավամուր, որ արձակուրդով Բարիզ կը գտնուէր, ամսոյս 15-ին իր ընտանիքով Մարսիլիայէն մեկնեցաւ գեպի Սիւրիա։ Ամսոյս 23-ին Հալէպ պիտի հասնի։

ՀՐԴԵՀ՝ ՃԱՐԱՓՈՒՄԻ ՄԷՋ

Անցեալ օր, Ճարապլսեան մէջ, իրրեւ օթէլ ծառայող տեղեակ մը կրակ ելլելով հրաւ ճարակ եղան երեք խանութներ 4-5 ժամէն։ Այդ խանութները կը պատկանէին Գ. Գ. Եդեանի և Մանգէս Գարամանսկիներու եւ տեղւոյն ամենամեծ վաճառատունն էին։ Կը լսենք որ կարելի պիտի ըլլար ազատել հաւատական տարարքներուն մէկ մասը, եթէ զինուորներ տրցելք չելլային։

ՀԱԼԷՊԻ ԲԵՐԴԻՆ ՀԱՆԻՍԻԹՆԵՐԸ

Նախարարապետը արդիւնարդով մը կը հաղորդէ որ բերդին հանիսիները գիտելու համար 10 Սիւրիական դրշնոց մուտքի տասերներ հանուած են եւ փափաքողները կրնան այդ տասերով բերդ մտնել։

ԱՒԱՂԱԿԱՆՈՒՄՐԵՐ ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԹԻ ՍԱՆՃԱԿԻՆ ՄԷՋ

Գէլբաթի «Ազգակ» թերթը կը գրէ որ վերջին շաբաթուան ընթացքին Հալէպ-Ալեքսանդրիթի ճանապարհի վրայ երկու տասպատանեաներ սեռնուած են, որոնց յարձակելով երթեւեկող ինքնաշարժներուն վրայ, կողոպտած են տուիչ քան զրանց հատ, ապանեան են Ալեքսանդրիթի ժանդարմայի պահանջին հրամանատար Ճէպրաթլի Օլպայը։

Առաղանկերուն ինքնաթիռը յայտնի չէ. կը հետապնդուին։

ԻՐԱՔԻ ՄԷԼԻՔԷԷ ՖԷՅՍԱԼ Կը ՎԵՐԱԴԱՐՁԱՆԱՑ

Ամսոյս 19ին Ալեքսանդրիա պիտի հասնի Ֆէյսալ թագաւորը եւ Գահիրէ հանդիպելէ վերջ պիտի անցնի Պագտատին հօր գերեզմանը այցելելու համար եւ անկէ սատանայով պիտի մեկնի Պագտատ։

Մեքլիրթ Ալի Հիմանդացաւ

Իրագէն եկած լուրերու համաձայն Մեքիրթ Ալի հիւանդացած է եւ բժիշկները յանձնարարած են չգրգռել սեւ գործով եւ հնոց որ հանդիսա ընել։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀԻՄԱՑՍՈՍԸ ԲԱՏՈՍ Կը ՄԵԿՆԻ

Անգլիական հիւանդասոսը երեք յարաթուան՝ Բատոս մեկնեցաւ և իրեն պիտի յաջորդէ օդանաւը։

Ժ Ա Մ Ա Ն Ա Ր Մ Ա Ն Ե Ր

Հալէպի կուսակալ Նէպահի պէյ էվ Մարթինի արձակուրդի չէջանը լրացած ըլլալով երեք օրէ ի վեր գործի ձեռնարկեց։

— Ոստիկանութեան անօրէն Բէյլիս պէյ Իլմէսարի շաբաթ գիշեր օգտագործելէ վերադարձաւ եւ գործի ձեռնարկեց։

Իրեն պաշտօնը փոխանորդաբար վարող Հասի պէյ Ագրիպուշ պիտի վերադառնայ Դամասկոս։

ԳՐԱՒՈՒՐԱ ԾԱՆՈՏՆԵՐ ԳԻՏԻ ՏԱՆՈՒԻՆ

Հալէպ եւ չրջականերնին փախստական ծխախոտներ որ 2500 քիլօի հասած է, ծխախոտի վաճառքնը անուրդի գնելով կը ծախէ։

ՆԱԽԱՐԱՐԱԳԵՏՆԵՐ ԵՒ Մ. ՍՈԼՕՄԻԱՔ

Կառավարական մէջ երկուշաբթի օր 4,30 ժամ տասը խորհրդակցութիւններ եղան եւ Մ. Սոլօմիաքի եւ նախարարապետի միջեւ օրուն ներկայ գտնուած է նաեւ. Ներքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Մ. Ֆօքնօ, իսկ կէս օրէ վերջ 3,30 ժամ տասած է այս խորհրդակցութիւնը։

Յաջորդ օրը Մ. Ֆօքնօ Հալէպ եկաւ եւ Զորեքշաբթի Ալեքսանդրիա եւ Անտիոք մեկնեցաւ։

ԲՐԱՁԱԿԱՆ ՀԻՄԱՑՍՈՍԸ ԳՕԼԷՐԱԳԻ ՎԷՍԻԳԱ Կը ՊԱՀԱՆՋԷ

Ինչպէս տակիւ տասը Իրագէն եկողներէն գոլերայի դէմ պատուաստի վաւերաթուղթեր պահանջած է՝, այս անգամ ալ Սիւրիայէն Թիւրքիա գացողներն ալ, տա ի գոյութիւն կը պահանջուի յետոյ վաւերաթուղթերէն։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Հարարայի հեռասամարի 13rդ տարեվերջին առթիւ, հոգեհանգիստ պատարագ մը տեղի պիտի ունենայ վաղը՝ կիրակի 20 Սեպտ. յաւարս Ս. Պատարագի Ս. Աստուածածնայ եկեղեցւոյ մէջ;

Կը հրաւիրուին լեգէոնականները եւ հայ հասարակութիւնները։

Ի դիմաց Հայ Լեգէոնական Միութեան

Ա. դպիր — Ա. պետ

ՎԱՀԱՆ ԵԼԱՄԵԱՆ — Վ. ՃԻՀԱՆԵԱՆ

տասարարի 13rդ տարեվերջին առթիւով, այսօր անգամ մ'ալ ուշ գիշերին, մոյսրած ու թափառաշրջիկ ոգիներու հետ ընկերացած՝ Պաղեստինեան երկնակամարին տակ լեռներուն լոյսով ուխտի կենիմամ, հաւաքած կանայ, կապոյտ վարդ, գոգ մը ծաղիկներ եւ անոնց անշրիմ հոգեմուտքերու վրայ կը լեցնեմ, ու ծուռ գալով յանուն իմ բոլոր զէնքի ընկերներուս՝ մեր ուխտը կը կրկնեմ.

— Իմ ազիզ ընկերներս, երբ երկի ձեր պաշտօն ոսկորները այս սեւ հողերնիս յանձնեցինք. այդ գժսեմ պարտականութենէն վերջ. խոստացանք, ուխտեցինք, որ երբ Մասիսի գլուխն կրկին բարձրանայ մեր գրօշակը, երբ մեր երկրի ամպոտած հորիզոնը կրկին պայծառանայ, կուգանք փոխադրելու ձեր պաշտելի աճիւնները Պաղեստինեան Աբարայէն, Մայր Հայրենիքի Սրբարան սառրոտը։

Այսօր մենք այդ խոստումով քիչ մը եւս աւելի գոտեպնդուած՝ ձեզ կը դաներով, թափօրով հարաւնիքի մը հանգոյն.

Հալէպ 17 Սեպտ. 1931

Վ. Ս. ՃԻՀԱՆԵԱՆ